

Що таке хороша книгарня?

Крамниця була ще зачинена, але біля неї вже вештався чоловік. Він приклав долоню до чола та вглядався в шибки. Йонджу одразу впізнала його, підійшовши ближче. Цей чоловік в діловому костюмі приходив сюди що два-три вечори на тиждень.

— Вітаю.

З несподіванки він різко випростався та озирнувся.

— Зазвичай я приходжу вечорами, — сказав чоловік, зніяковіло усміхаючись. — Так рано я тут уперше.

Йонджу всміхнулась у відповідь.

— Нічогенька у вас робота, починаєте аж пополудні, — пошартував він.

— Часто це чую, — засміялась Йонджу й почала набирати код від дверей.

Чоловік із ввічливості відвернувся, і лише коли почулося клацання кинув оком усередину.

Йонджу прочинила двері й повернулася до нього:

— Треба освіжити: повітря геть застоюлося за ніч. Якщо вас не лякає запах запрілих книжок, то ласкаво просимо.

— О ні, красно дякую, — чоловік замахав руками. — Я не хочу вас обтяжувати, усе-таки за розкладом ви ще зачинені. Я зайду пізніше. Господи, оце так спека сьогодні!

Йонджу подумки подякувала йому за делікатність.

— Справді, лише червень, а вже припікає, — погодилась вона, відчувши гарячі промені на руці.

Йонджу поглядом провела постать чоловіка й зайшла до книгарні. Усередині її душу і тіло вмить охопило відчуття спокою. Таке буває, лише коли ти на своєму місці. Раніше її штовхали в спину *амбіції* та *впертість*, але за нескінченною біганиною губився сенс життя. Одного дня вона вирішила, що з неї досить. Більше ніколи не дозволить заганяти себе в глухий кут. Натомість вона йтиме за своїм серцем. Треба лише прислухатися: чи добре мені на цьому місці? Чи можу я тут бути собою, без жодних масок? Чи бажана я тут? Книгарня відповідала впевненим «так» на кожне питання.

День був справді задушливим, але перед тим як увімкнути кондиціонер, Йонджу захотілося впустити свіже повітря через вікна. Якби ж разом із застоюним повітрям можна було вивірити всі переживання з голови! Тривога намагалась укотре накинути ярмо їй на ший, але її вдалося заглушити вихором позитивних думок.

Тепле вологе повітря вривалося в приміщення, поки Йонджу відчиняла вікна одне за одним. Обмахуючи себе рукою, вона оглянула крамницю. У голові крутилися питання. Якби вона зайшла сюди вперше, чи захотілось би їй затриматись у цій книгарні? Чи хочеться тут заговорити з працівниками? Як книгарні завоювати довіру покупців? Що взагалі таке *хороша* книгарня?

Йонджу сперлася плечем на книжкову шафу й спробувала уявити, ніби потрапила сюди вперше. Від цієї стіни з рядом полиць, рясно заставлених романами, вона була б у захваті. А ті, кому такий жанр не до вподоби, точно оминуть цей куток,

подумала вона. Відколи вона відкрила «Хюнам-тон», виявилось, що не всім до смаку художня література, інколи навіть і затятим книгомолям.

Але для неї мур зі стосів романів був мрією дитинства. Маленька Йонджу повсякчас слізно просила батька приладнати книжкові полиці на всі чотири стіни її кімнати. Той геть не поділяв її захвату й суворо промовляв, що треба знати міру в усьому, навіть у книжках. Вона знала, що він не сердиться, а просто намагається не піддаватися її примхам. Але все одно сльози котилися градом, і врешті, стомлена, вона засинала в нього на руках.

Йонджу випросталась і заходилася зачиняти вікна. Почала, як завжди, з крайнього правого. Зачинивши останнє вікно, увімкнула кондиціонер і поставила свій улюблений альбом — «Hopes and Fears» від Keane. Альбом вийшов ще у 2004 році, але вона відкрила для себе цей британський гурт лише торік і відтоді слухала його майже щодня. Любов з першої ноти. Млосний і мрійливий голос пролунав залю. Починався новий день у книгарні «Хюнам-тон».

Кінець сльозам

Йонджу сіла за стіл поруч із прилавком і завантажила електронну пошту. Час перевірити онлайн-замовлення та пробігтися списком справ, який підготувала напередодні ввечері. Корисна звичка ще із часів старшої школи, яка стала в пригоді й у дорослому житті: створювати списки завдань, від найважливіших до другорядних, на наступний день. Раніше вони контролювали її життя і висіли мов камінь на шії, але тепер вона вела записи просто заради власного спокою. Окинувши оком заплановане, Йонджу відчула, що на неї чекає ще один вдалий день.

Упродовж перших місяців після відкриття книгарні їй було геть не до списків і спогадів про давні звички. Справ було повно. Дні минали як у тумані. Але до того було ще гірше. У душі заяла пуста, і Йонджу була наче сама не своя. Тож коли в її голові зненацька зажевірла ідея, вона міцно вхопилась за неї, як за рятівну соломинку.

«Я хочу відкрити книгарню».

На щастя, Йонджу була з того штибу людей, яким мета дає наснагу. Вона без вагань поринула в процес і силоміць витіснила з голови все зайве. Йонджу швидко визначилася з районом та знайшла гарне приміщення, як годиться обставила

його й закупила все необхідне. На додачу ще й встигла отримати сертифікат баристи. Це був саме той якір, якого вона потребувала. Так у житловому районі Хюнам-тон з'явилася одноїменно книгарня.

Йонджу почала з того, що просто відкрила двері крамниці для всіх охочих — та й по тому. Люди вряди-годи заглядали на хвилику з цікавості, але зрідка хтось повертався. Річ у тім, що книгарня не жила, а радше животіла. Так само як і власниця, що сиділа з переляканим обличчям за прилавком. Здавалось, відвідувачі порушують її особистий простір, і навіть усмішка, з якою вона вітала покупців, не рятувала ситуацію.

Мати Мінчхоля, вродлива жінка з ексцентричним стилем, була однією з небагатьох, хто усміхався їй у відповідь.

— Ну хто ж так торгує? Книготоргівля — це теж бізнес. Досить протирати штани, так на життя не заробиш!

Двічі на тиждень мати Мінчхоля відвідувала уроки малювання та китайської мови в культурному центрі по сусідству, а після занять забігала до книгарні, щоб перевірити, як там Йонджу.

— Як ти сьогодні, у порядку? — стурбовано запитала жінка.

— Завжди в порядку, — Йонджу злегка всміхнулась.

— Йой! Якби ти тільки знала, як зраділи тутешні, коли почували, що в нашому районі з'явилася книгарня. Але поглянь на себе! Тебе ж як із хреста зняли. Такий хворобливий вигляд не викликає бажання підійти ближче, — зітхала мати Мінчхоля, витягаючи свій лискучий гаманець із не менш лискучої сумки.

— Але ж таки зняли? Отже, усе не так уже й погано, — відповіла Йонджу.

Мати Мінчхоля пирхнула зі сміху та замовила холодну чорну каву.

— Я просто звичайна людина, не хочу постійно всміхатись, як робот. Але для бізнесу це, мабуть, не надто добре, — задумалась Йонджу.

— Гм, невже ти маєш почуття гумору!

Йонджу повела бровою і стиснула губи, ніби кажучи: «Вам видніше!», на що жінка іронічно скривила лице. Прихилившись до барного столика, вона спостерігала, як Йонджу готує каву.

— Я теж пережила щось подібне, — промовила вона собі під ніс. — Однієї миті моє тіло просто відмовилось функціонувати. Я була геть змучена. Це сталося після народження Мінчхоля. У той період я почувалася дуже хворою. По правді, я такою і була. Усе тіло боліло. Але більше за все мене спантеличувало, що розум також страждав. Певно, то була депресія.

— Ваша кава готова.

Йонджу вже збиралась накрити паперовий стаканчик кришкою, але мати Мінчхоля вхопила соломинку та вмостила за столом навпроти неї.

— Найгірше було прикидатися, що зі мною все гаразд, хоча це було далеко не так. Я плакала щовечора! Так шкодувала себе, але поділитися було ні з ким. Якби мала змогу сидіти й вдивлятися в одну точку, як ти, може, мені було б легше. Але залишалось тільки ридати. Так уже ми влаштовані — що швидше дозволимо собі вилити почуття назовні, то швидше одужаємо. — Мати Мінчхоля одним махом випила каву з льодом. — Заздрю, що ти маєш таку можливість.

Йонджу й сама наплакалась від душі в перші кілька місяців. Вона давала волю сльозам, але хутко витирала їх, якщо до крамниці заходили покупці, й віталася з ними, ніби нічого не сталося. Нікого не займало її зарюмсане обличчя. Ніхто не питав, чому вона плаче, просто припускали, що, певно, на те є причина.

Йонджу дуже добре знала, чому вона плаче. Цей морок не покидав її протягом довгого часу, а можливо, і всього її життя.

Час ішов, а нічого не змінювалось. Причина сліз, що тягнулася з минулого, незмінно кидала тінь на її існування. Але одного дня Йонджу усвідомила, що сльози вщухли. Коли їм настав кінець, жінка відчула, ніби з її серця звалився важкий камінь. Тягуча павутина застою розплутувалась, і кожен наступний ранок був трохи обнадійливішим за попередній. Сил, щоб енергійно поратися в книгарні, їй ще бракувало, але натомість до неї повернулась давно забута жага до читання.

Як і в старі добрі часи, вона жадібно поглинала книжку за книжкою, аж доки очі не починали боліти, і на мить знову ставала маленькою Йонджу, яка радісно хихотіла, витягуючи нову книжку із чималого стосу, й на яку бурчала мама через читання за столом. «Якщо я знову можу відчувати таку пристрась до читання, то в мене вийде почати все спочатку», — вирішила вона.

Йонджу завзято читала аж до середньої школи. Батьки були постійно зайняті роботою і залишали доньку наодинці в її книжковім королівстві. Коли вона прочитала кожнісіньку сторіночку вдома, то вирушила до бібліотеки.

Книжки були її щирим захопленням. Найбільше їй подобалися пригодницькі романи, з якими вона вирушала в експедиції через землі й моря не виходячи з дому. Повертатись до реальності з царини мрій було геть нелегко. Але сум тривав недовго. Його перебивало шурхотіння сторінок нової книжки з новими пригодами.

Ці спогади викликали в неї усмішку. Вона протерла пересохлі від тривалого читання очі, відклала книжку й задумалась. Хтозна, може, їй уже запізно влаштовувати такі читацькі марафони. Вона кліпнула кілька разів і перегорнула сторінку.